आज मिति २०८१/१०/०६ गते काइखोला गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री राजु थापा ज्यूको अध्यक्षतामा बसेको आ.व. २०८१/०८२ को दोस्रो त्रैमासिक समीक्षा बैठकमा निम्नानुसारको उपस्थिति र निर्णय रहेको छ।

उपस्थिति :—

१.	श्री राजु थापा	- अध्यक्ष
२.	श्री अमर बहादुर थापा	- प्रमुख अतिथि एवं समन्वय प्रमुख
३.	श्री तेज बहादुर थापा	- उपाध्यक्ष
४.	श्री मुक्ति पौडेल	- प्र.प्र.अ.
५.	श्री खड्क बहादुर थापा	- वडा नं. १ वडा अध्यक्ष
६.	श्री विद्यापति शर्मा	- वडा नं. २ ,,
७.	श्री कुल बहादुर वि.क.	- वडा नं ३ ,,
८.	श्री लक्ष्मण पुन	- वडा नं ४ ,,
९.	श्री बृहस्पति शर्मा	- वडा नं ६ वडा अध्यक्ष
१०.	श्री प्रेम बहादुर मि.सी.	- वडा नं ७ वडा अध्यक्ष
११.	श्री प्रयागनाथ कँडेल	- वडा नं. ८ वडा अध्यक्ष
१२.	श्री टिका संग्राम वि.क.	- कार्यपालिका सदस्य
१३.	श्री सुनली वि.क.	- कार्यपालिका सदस्य
१४.	श्री शुभादेवी पुन	- कार्यपालिका सदस्य
१५.	श्री पूर्णमाया सुनार	- ,,
१६.	श्री गिता देवी वि.क.	- ,,
१७.	श्री देवी थापा मगर	- ,,
१८.	श्री डिलराम कँडेल	- का.वा. वडा अध्यक्ष वडा नं ५
१९	[illegible]	लेखापाल
२०	माधव शर्मा	लेखा अधिकृत
२१.	उत्तम पौडेल	अधिकृत
२२.	रश्मी गौतम	स.म.वि.नी.
२३.	रामचन्द्र लामा	जनस्वास्थ्य अधिकृत
२४	मिन बहादुर थापा	ना.सु.
२५	~~रमा उर्~~ रमा उर् 	शिक्षा अधिकृत
२६	आशमाया वि.क. सुनार	~~[illegible]~~

आ.व. २०८२/०८३ को दोस्रो त्रैमासिक अवधिको समीक्षा प्रस्तुतीकरण

१. पृष्ठभूमि

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को स्वीकृत नीति, कार्यक्रम तथा बजेटलाई आधार मानी गाउँपालिकाबाट प्रवाह गरिने सार्वजनिक सेवा, विकास निर्माण, संस्थागत क्षमता विकास, सुशासन तथा सामाजिक उत्तरदायित्वका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन अवस्थाको समीक्षा गर्न यो दोस्रो त्रैमासिक समीक्षा बैठक आयोजना गरिएको हो।

चालु आर्थिक वर्षको दोस्रो त्रैमासिकसम्म आइपुग्दा गाउँपालिकाले **योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन, वित्तीय अनुशासन, सेवा प्रवाह, सामाजिक सुरक्षा, पूर्वाधार विकास, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि तथा पशुपालन, महिला तथा बालबालिका, रोजगार, सुशासन र संस्थागत विकास** लगायतका क्षेत्रमा प्राप्त गरेको उपलब्धि, देखिएका समस्या तथा आगामी अवधिमा गर्नुपर्ने सुधारका विषयमा यस समीक्षामार्फत स्पष्ट दिशा तय गरिनेछ।

---

२. समीक्षाको मुख्य उद्देश्य

यस समीक्षाको प्रमुख उद्देश्यहरू निम्न रहेका छन् :

- स्वीकृत नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको कार्यान्वयन अवस्था पहिचान गर्ने।
- दोस्रो त्रैमासिकसम्मको **भौतिक तथा वित्तीय प्रगति** समीक्षा गर्ने।
- लक्ष्यअनुसार प्रगति हुन नसकेका कार्यक्रम पहिचान गरी कारण खोज्ने।
- सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी, छिटो, पारदर्शी र नागरिकमैत्री बनाउने।
- शाखा तथा वडा कार्यालयबीच समन्वय र सहकार्य बढाउने।
- बाँकी अवधिका लागि स्पष्ट कार्ययोजना र जिम्मेवारी निर्धारण गर्ने।
- **LGPAS तथा अन्य कार्यसम्पादन सूचकमा गाउँपालिकाको प्रगति सुधार गर्ने।**
- आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बजेट कार्यान्वयनमा हुने अस्वाभाविक चाप न्यूनीकरण गर्ने।

---

३. समग्र प्रगतिको अवस्था

दोस्रो त्रैमासिकसम्मको समग्र अवस्थालाई हेर्दा गाउँपालिकाले चालु आर्थिक वर्षको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयनका क्रममा विभिन्न क्षेत्रमा उल्लेखनीय प्रगति हासिल गरेको छ।

विशेषगरी नियमित प्रशासनिक सेवा, सामाजिक सुरक्षा, शिक्षा तथा स्वास्थ्य सेवा, कृषि तथा पशुपालनसम्बन्धी कार्यक्रम, सडक तथा पूर्वाधार निर्माण, लक्षित वर्गका कार्यक्रम र संस्थागत सुधारका क्षेत्रमा कार्य भइरहेको छ।

तर केही विकास निर्माणका योजना, खरिद प्रक्रिया, सम्झौता तथा भुक्तानी प्रक्रिया, उपभोक्ता समिति गठन तथा प्राविधिक प्रक्रियाका कारण कतिपय कार्यक्रम अपेक्षित गतिमा अगाडि बढ्न नसकेको अवस्था देखिएको छ।

यसकारण **तेस्रो त्रैमासिकलाई कार्यान्वयनको गति तीव्र बनाउने र चौथो त्रैमासिकलाई सम्पन्नता तथा गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने अवधिका रूपमा उपयोग गर्नुपर्ने देखिन्छ।**

---

४. बजेट तथा वित्तीय प्रगति

विवरण	वार्षिक लक्ष्य	दोस्रो त्रैमासिकसम्मको प्रगति	प्रतिशत
कुल बजेट	रु ५८९०२३०००	रु १८७०६२२८४	३१.७५%
चालुतर्फ	रु४१८५९९०००	रु१७१५७४९८२	४०.९९%
पुँजीगततर्फ	रु १७०४२४०००	रु १५४८७३०२	९.९%
आन्तरिक आय	रु २६५०००००	रु. ७८८६७२०	२९.७६%
संघीय अनुदान	रु ४४७५४०००	रु २४३८१९०००	५४.४८%
प्रदेश अनुदान	रु२२८४३०००	रु ११४२१५००	५०%
राजश्व बाँडफाँड	रु ९२१४००००	रु ३७९३८७२५	४१.१८%

समीक्षा

वित्तीय प्रगतिलाई हेर्दा **बजेट विनियोजन मात्र नभई बजेटको प्रभावकारी उपयोग र परिणाममुखी कार्यान्वयनलाई प्राथमिकता** दिनुपर्ने देखिन्छ।

खर्च प्रतिशत बढाउनु मात्र उपलब्धिको मापदण्ड नभई खर्चबाट नागरिकले प्राप्त गरेको सेवा, सुविधा र विकासको प्रतिफललाई मुख्य आधार बनाउनुपर्ने हुन्छ।

---

५. योजना तथा पूर्वाधार विकास

दोस्रो त्रैमासिकसम्म गाउँपालिकाका विभिन्न वडा तथा क्षेत्रमा सडक, खानेपानी, भवन, नाली, सिंचाइ, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा अन्य पूर्वाधारसम्बन्धी योजनाहरू कार्यान्वयनमा रहेका छन्।

मुख्य उपलब्धिहरू

- स्वीकृत योजनाहरूको कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडि बढाइएको।
- आवश्यक योजनाहरूको सम्झौता तथा कार्यादेश प्रक्रिया सम्पन्न गरिएको।
- उपभोक्ता समितिमार्फत सञ्चालन हुने योजनाहरूमा आवश्यक प्रक्रिया अघि बढाइएको।
- प्राविधिक अनुगमन तथा नापजाँचको व्यवस्था गरिएको।
- सम्पन्न योजनाको भुक्तानी तथा फरफारक प्रक्रिया अघि बढाइएको।

सुधार गर्नुपर्ने पक्ष

- योजना सम्झौता समयमा सम्पन्न गर्ने।
- वर्षाको मौसम तथा भौगोलिक कठिनाइलाई ध्यानमा राखी कार्यतालिका बनाउने।
- गुणस्तर परीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउने।
- योजना सम्पन्न भएपछि मात्र भुक्तानी गर्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ पालना गर्ने।
- एउटै प्रकृतिका साना-साना योजनाभन्दा दीर्घकालीन प्रतिफल दिने योजनामा प्राथमिकता दिने।

---

६. सामाजिक क्षेत्र

शिक्षा

दोस्रो त्रैमासिकसम्म विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधार, विद्यार्थी उपस्थिति, विद्यालय पूर्वाधार, शिक्षक व्यवस्थापन तथा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिइएको छ।

आगामी प्राथमिकता :

- विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धि सुधार
- विद्यालय अनुगमन
- विद्यालयमा सूचना प्रविधिको प्रयोग
- विद्यार्थी तथा शिक्षक उपस्थिति सुधार
- विद्यालयको भौतिक तथा शैक्षिक वातावरण सुधार

स्वास्थ्य

स्वास्थ्य संस्थाबाट नियमित स्वास्थ्य सेवा, मातृ तथा बाल स्वास्थ्य, खोप, पोषण, औषधि व्यवस्थापन लगायतका सेवा प्रदान भइरहेका छन्।

आगामी प्राथमिकता :

- आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रभावकारी बनाउने
- स्वास्थ्य संस्थाको नियमित अनुगमन
- औषधिको नियमित उपलब्धता
- स्वास्थ्यसम्बन्धी जनचेतना विस्तार
- ज्येष्ठ नागरिक तथा लक्षित वर्गका लागि स्वास्थ्य सेवा विस्तार

---

७. कृषि तथा पशुपालन

काठेखोलाको आर्थिक सम्भावनालाई मध्यनजर गर्दै कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रलाई **आत्मनिर्भरता, उत्पादन र आयआर्जनसँग जोड्ने** नीति आवश्यक छ।

दोस्रो त्रैमासिकमा कृषक लक्षित कार्यक्रम, उत्पादन प्रवर्द्धन, पशु स्वास्थ्य सेवा, कृषि सामग्री तथा प्रविधि हस्तान्तरणलगायतका कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेका छन्।

आगामी प्राथमिकता

"अनुदानभन्दा उत्पादन, उत्पादनभन्दा बजार र बजारभन्दा आयआर्जन" लाई केन्द्रमा राखी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

- उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन
- व्यावसायिक कृषि
- पशुपालन तथा दुग्ध उत्पादन
- स्थानीय उत्पादनको बजारीकरण
- कृषि सडक तथा सिंचाइ
- युवा तथा महिलालाई कृषि उद्यममा आकर्षण

---

८. सामाजिक सुरक्षा तथा लक्षित वर्ग

सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र समयमै सम्पन्न गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइएको छ।

त्यसैगरी महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, विपन्न तथा अन्य लक्षित वर्गका कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक छ।

लक्षित वर्गको कार्यक्रम संख्या बढाउनु मात्र पर्याप्त हुँदैन; कार्यक्रमबाट लाभग्राहीको जीवनमा आएको परिवर्तन मापन गर्नुपर्ने आवश्यकता छ।

---

९. सुशासन तथा सेवा प्रवाह

गाउँपालिकाको समग्र कार्यसम्पादनको महत्वपूर्ण आधार **सुशासन र प्रभावकारी सेवा प्रवाह** हो।

यसका लागि:

- सेवा प्रवाहलाई सरल र छिटो बनाउने।
- नागरिक वडापत्रको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।
- गुनासो सुनुवाइ प्रणाली प्रभावकारी बनाउने।
- सार्वजनिक सुनुवाइ तथा सामाजिक परीक्षणलाई नियमित गर्ने।
- सूचना प्रवाहलाई पारदर्शी बनाउने।
- अभिलेख व्यवस्थापन व्यवस्थित गर्ने।
- डिजिटल प्रणालीको प्रयोग बढाउने।
- शाखा तथा वडा कार्यालयको कार्यसम्पादन नियमित समीक्षा गर्ने।

---

१०. राजस्व परिचालन

गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतलाई बलियो बनाउन कर तथा गैरकर राजस्वको दायरा विस्तार गर्न आवश्यक छ।

आगामी कार्यदिशा

- राजस्व सम्भाव्यताको पहिचान
- व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरणमा वृद्धि
- सम्पत्ति तथा व्यवसाय करको प्रभावकारी संकलन
- राजस्व चुहावट नियन्त्रण
- डिजिटल भुक्तानीलाई प्रोत्साहन
- करदातामैत्री वातावरण निर्माण

"कर बढाउने होइन, करको दायरा बढाउने" नीति अवलम्बन गर्न उपयुक्त हुनेछ।

११. आर्थिक प्रशासन

दोस्रो त्रैमासिकको समीक्षाबाट सार्वजनिक खरिद तथा आर्थिक प्रशासनमा **समयमै प्रक्रिया सुरु गर्ने र आर्थिक वर्षको अन्त्यतिर हुने अत्यधिक खर्चको चाप घटाउने** विषयलाई विशेष प्राथमिकता दिनुपर्ने देखिन्छ।

आगामी कार्ययोजना

- वार्षिक खरिद योजना प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने ।
- आवश्यकताको सही पहिचान गर्ने।
- बेरुजु न्यूनीकरण गर्ने।
- पेश्की फछ्र्यौंटमा कडाइ गर्ने।
- वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने।

---

१२. कर्मचारी तथा संस्थागत क्षमता

गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहको गुणस्तर कर्मचारीको कार्यसम्पादनसँग प्रत्यक्ष सम्बन्धित हुन्छ।

त्यसैले:

- शाखागत कार्यसम्पादन सूचक निर्धारण गर्ने।
- कर्मचारीको जिम्मेवारी स्पष्ट गर्ने।
- नियमित शाखागत समीक्षा गर्ने।
- आवश्यक क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने।
- सूचना प्रविधिको प्रयोग बढाउने।
- अन्तरशाखा समन्वय मजबुत बनाउने।
- कार्यसम्पादनमा आधारित उत्तरदायित्व कायम गर्ने।

---

१३. LGPAS कार्यसम्पादन सुधार

स्थानीय शासन कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन प्रणाली **LGPAS** मा गाउँपालिकाको कार्यसम्पादन सुधार गर्न यस समीक्षा बैठकले विशेष प्राथमिकता दिनुपर्ने देखिन्छ।

यसका लागि:

1. LGPAS का सूचकअनुसार शाखागत जिम्मेवारी निर्धारण गर्ने।
2. आवश्यक कागजात तथा प्रमाणहरू समयमै व्यवस्थित गर्ने।
3. वडा तथा शाखाबाट तथ्याङ्क नियमित अद्यावधिक गर्ने।
4. छुटेका सूचकहरूको पहिचान गरी तत्काल सुधार गर्ने।
5. त्रैमासिक रूपमा LGPAS प्रगति समीक्षा गर्ने।
6. **"काम गर्ने र प्रमाण सुरक्षित राख्ने"** संस्कृतिको विकास गर्ने।

---

१४. दोस्रो त्रैमासिकमा देखिएका मुख्य समस्या

- केही योजनाको कार्यान्वयनमा ढिलाइ।
- खरिद प्रक्रिया समयमै सम्पन्न नहुनु।
- जनशक्ति तथा प्राविधिक जनशक्तिको सीमितता।
- शाखाबीच समन्वयमा सुधारको आवश्यकता।
- योजना कार्यान्वयनमा मौसम तथा भौगोलिक कठिनाइ।
- तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापनमा एकरूपताको कमी।
- कतिपय कार्यक्रम परिणामभन्दा प्रक्रियामुखी हुनु।
- बजेट कार्यान्वयनमा समय व्यवस्थापनको चुनौती।

---

१५. समस्या समाधानका लागि प्रस्तावित रणनीति

तेस्रो त्रैमासिकदेखि निम्न रणनीति अवलम्बन गरिने प्रस्ताव गरिन्छ :

१.योजना कार्यान्वयनमा गति सम्झौता नभएका योजनाको तत्काल प्रक्रिया अघि बढाउने।

२.शाखागत जिम्मेवारी प्रत्येक शाखाले आफ्नो बाँकी कार्यक्रमको कार्यतालिका तयार गर्ने।

३.मासिक समीक्षा त्रैमासिक समीक्षामा मात्र नभई प्रत्येक महिना प्रगति समीक्षा गर्ने।

४. अनुगमनमा जोड कागजमा मात्र होइन, स्थलगत रूपमा योजनाको अनुगमन गर्ने।

५. परिणाममा आधारित कार्यसम्पादनकार्यक्रम सम्पन्न भयो कि भएन भन्दा त्यसबाट नागरिकले के पाए भन्ने मूल्याङ्कन गर्ने।

१६. आगामी त्रैमासिकका प्रमुख प्राथमिकता

आगामी अवधिमा गाउँपालिकाले निम्न **१० प्राथमिकता** निर्धारण गर्न उपयुक्त हुनेछ :

1. अधुरा योजनालाई शीघ्र सम्पन्न गर्ने।
2. सम्झौता नभएका योजनाको तत्काल सम्झौता गर्ने।
3. पुँजीगत खर्चको गुणस्तरीय कार्यान्वयन बढाउने।
4. सेवा प्रवाहलाई थप नागरिकमैत्री बनाउने।
5. राजस्व परिचालन वृद्धि गर्ने।
6. शिक्षा र स्वास्थ्यको गुणस्तर सुधार गर्ने।
7. कृषि तथा पशुपालनलाई आयआर्जनसँग जोड्ने।
8. बेरुजु तथा पेश्की फछर्यौटमा विशेष अभियान सञ्चालन गर्ने।
9. LGPAS का सूचकहरूको प्रमाण व्यवस्थित गर्ने।
10. आर्थिक वर्षको अन्त्यमा हुने हतारो खर्चलाई न्यूनीकरण गर्ने।

---

१७. निष्कर्ष

समग्रमा आ.व. २०८२/०८३ को दोस्रो त्रैमासिकसम्म काठेखोला गाउँपालिकाले स्वीकृत नीति, कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयनको दिशामा उल्लेखनीय प्रयास गरेको छ। तथापि, **बजेट कार्यान्वयनको गति, योजना सम्पन्नता, सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता, राजस्व वृद्धि, अभिलेख व्यवस्थापन तथा परिणाममुखी कार्यसम्पादनमा अझ सुधार गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ।**

अबको प्राथमिकता **"योजना बनाउने होइन, योजना सम्पन्न गर्ने; बजेट खर्च गर्ने होइन, बजेटबाट परिणाम निकाल्ने; सेवा दिने मात्र होइन, नागरिकलाई अनुभूति हुने गरी सेवा दिने"** हुनुपर्छ।

अन्ततः,

"समयमै योजना, गुणस्तरीय काम, पारदर्शी प्रशासन र परिणाममुखी सेवा—समृद्ध काठेखोलाको आधार।"

भन्ने मूल भावनाका साथ आगामी त्रैमासिकमा सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, वडा कार्यालय, विषयगत शाखा, उपभोक्ता समिति तथा सरोकारवालाबीच प्रभावकारी समन्वय गरी निर्धारित लक्ष्य हासिल गर्न प्रतिबद्ध हुनुपर्ने देखिन्छ।